

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων»

(2002/C 36/04)

Στις 6 Ιουνίου 2001 και σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Μεταφορών, ενέργειας, υποδομών, κοινωνίας των πληροφοριών» στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε την γνωμοδότησή του στις 25 Σεπτεμβρίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Lenvaux.

Κατά την 385η σύνοδο ολομέλειας της 17ης και 18ης Οκτωβρίου 2001 (συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2001), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 1337 ψήφους υπέρ και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Η πρόταση της Επιτροπής

1.1. Το παρόν σχέδιο οδηγίας έχει ως ουσιαστικό στόχο να θεσπίσει ένα κοινό πλαίσιο για την προώθηση της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων που βρίσκονται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διευκρινίζει τις κατηγορίες των εν λόγω κτιρίων, οικιστικής και τριτογενούς χρήσεως, και αποκλείει ορισμένες κατηγορίες, όπως για παράδειγμα, τα βιομηχανικά κτίρια.

1.2. Το σχέδιο προσδιορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την θέσπιση από τα κράτη μέλη μιας κοινής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

1.3. Το σχέδιο υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ελάχιστους κανόνες σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των νεοκατασκευασθέντων κτιρίων.

1.4. Για τα νεοκατασκευασθέντα κτίρια των οποίων η επιφάνεια ξεπερνά τα 1 000 m², τα κράτη μέλη θα φροντίσουν ώστε τα συστήματα παροχής αποκεντρωμένης ενέργειας που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την αστική κεντρική θέρμανση κ.λπ., να αποτελέσουν αντικείμενο μιας μελέτης σκοπιμότητας.

1.5. Για τα υπάρχοντα κτίρια επιφανείας άνω των 1 000 m² που αποτελούν αντικείμενο εργασιών ανακαίνισης, τα κράτη μέλη θα λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου η ενεργειακή απόδοσή τους να βελτιωθεί και να ανταποκριθεί στους ελάχιστους κανόνες. Η αρχή αυτή θα εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις όπου το συνολικό κόστος της ανακαίνισης ξεπερνά το 25 % της υφιστάμενης ασφαλισμένης αξίας του κτιρίου.

1.6. Το σχέδιο προβλέπει την παρουσίαση πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης όχι παλαιότερων των 5 ετών κατά τις συναλλαγές (αγοράς ή πώλησης) και, στην περίπτωση των δημόσιων κτιρίων, την υποχρέωση τοποθέτησης σε περίοπτη θέση αυτών των πιστοποιητικών, που θα ανανεώνονται κάθε 5 χρόνια.

1.7. Το σχέδιο προβλέπει, πάνω από μια ορισμένη ισχύ, ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τον τακτικό έλεγχο των λεβήτων (ωφέλιμη ονομαστική ισχύς > των 10 kW) και των συστημάτων κλιματισμού (πραγματική ισχύς > 12 kW).

1.8. Η πιστοποίηση των κτιρίων και ο έλεγχος των συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού θα εκτελούνται από ειδικευμένο και ανεξάρτητο προσωπικό.

2. Υπενθύμιση των κυριότερων προανατολισμών και συστάσεων που περιέχονται σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις

2.1. Η ΟΚΕ έχει εκδώσει πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις στο πεδίο αυτό. Τέσσερις από αυτές, οι πιο πρόσφατες, υπενθυμίζονται εδώ προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο διαρκής και τεκμηριωμένος αυτός προανατολισμός.

2.1.1. Προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τον εφοδιασμό, το πρώτο μέτρο που πρέπει να ληφθεί είναι η εξασφάλιση της όσο το δυνατόν περισσότερο διαφοροποιημένης και ισόρροπης χρήσης διαφόρων τύπων και μορφών ενέργειας.

2.1.2. Όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια, μολονότι η θέσπιση προτύπων είναι ένα αποτελεσματικό μέσο, δεν τίθεται θέμα θέσπισης ενιαίων κανόνων σε επίπεδο ΕΕ λόγω των διαφορετικών κλιματολογικών και άλλων συνθηκών στις διάφορες χώρες⁽¹⁾.

2.1.3. Η ΟΚΕ κρίνει ότι η επιβολή δεσμευτικών στόχων σχετικά με την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορεί να είναι σε αντίθεση με την αρχή της επικουρικότητας που εφαρμόζεται στις δράσεις που προωθούνται ενόψει της υλοποίησης των στόχων του Κυότο⁽²⁾.

(1) Γνωμοδότηση της ΟΚΕ σχετικά με την «Πράσινη Βίβλο — Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού» (COM(2000) 769 τελικό), ΕΕ C 221 της 7.8.2001, σ. 6.

(2) Γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» (COM(1999) 279 τελικό), ΕΕ C 367 της 20.12.2000.

2.1.4. Στις νομικές διατάξεις για τα κτίρια πρέπει να γίνεται σαφής διαχωρισμός μεταξύ της ανέγερσης νέων κτιρίων (διακρίνοντας τα κτίρια που λαμβάνουν κρατική επιδότηση από εκείνα που ανήκουν στην ελεύθερη πρωτοβουλία) και των ήδη υφιστάμενων κτιρίων. Για τα τελευταία θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί όροι όταν πρόκειται για εργασίες ανακαίνισης στο ιστορικό κέντρο των πόλεων ⁽¹⁾.

2.1.5. Για τα κτίρια, πρέπει να παρέχεται πλήρης ενημέρωση τόσο όσον αφορά τις νέες οικοδομές, όσο και αυτές που ήδη υπάρχουν είτε για αγορά είτε για ενοικίαση. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να ενισχυθεί ο έλεγχος και η παρακολούθηση των κανονισμών σχετικά με τα υλικά, τις μονώσεις και την κατασκευή που ισχύουν σε όλες τις χώρες ⁽²⁾.

2.1.6. Πρέπει να βελτιωθεί η προληπτική διατήρηση και συντήρηση των εξοπλισμών τόσο στη βιομηχανία και στις οικοδομές όσο και στις μεταφορές, ώστε να διευρυνθεί η αποδοτικότητα τους και ο έλεγχος των επιπέδων εκπομπών αερίων. Πρέπει να προωθηθεί η καθιέρωση φοροαπαλλαγών για τους επενδυτές που επιλέγουν λύσεις μικρότερης ενεργειακής κατανάλωσης.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η πρόταση της Επιτροπής θα πρέπει να εξεταστεί στο γενικότερο πλαίσιο της κοινοτικής ενεργειακής πολιτικής και ειδικότερα της ανάγκης εξοικονόμησης ενέργειας έχοντας υπόψη:

- τις περιορισμένες δυνατότητες επηρεασμού της προσφοράς εισαγόμενων ενεργειακών προϊόντων,
- την εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγόμενες αυτές πηγές ενέργειας, η οποία υπολογίζεται σήμερα σε 50 %,
- τη διεύρυνση, που θα αυξήσει την εξάρτηση της ΕΕ, η οποία θα φτάσει το 70 % το 2030, χωρίς ανανέωση των σταθμών παραγωγής ατομικής ενέργειας,
- την τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο Κυότο,
- τη σημασία που έχει η ενεργειακή κατανάλωση στα κτίρια ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής: η ενεργειακή απόδοση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα — Προς μια στρατηγική για την ορθολογική χρήση της ενέργειας» (COM(98) 246 τελικό), ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 176.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας ΟΚΕ με θέμα «Οι πολιτικές ορθολογικής χρήσης της ενέργειας (ΟΧΕ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες», ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 160.

⁽³⁾ Βλέπε τον πίνακα 1 στο Παράρτημα: Ζήτηση τελικής ενέργειας στην ΕΕ ανά τομέα και πηγή ενέργειας.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Ελάχιστοι κανόνες

4.1.1. Το σχέδιο προβλέπει για τα νέα κτίρια την υποχρέωση να ανταποκρίνονται σε ελάχιστους κανόνες στα θέματα της ενεργειακής απόδοσης. Ο προσδιορισμός των ελάχιστων αυτών κανόνων, κοινών ή διαφορετικών σε κάθε κράτος μέλος, δεν περιέχεται ούτε στην οδηγία ούτε στα παραρτήματά της.

4.1.2. Η ΟΚΕ είναι υπέρ της αρχής της επικουρικότητας και υποστηρίζει ότι χρειάζεται να αφεθεί στην φροντίδα του κάθε κράτους ο καθορισμός των ελάχιστων αυτών κανόνων, σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες γεωγραφικές και κλιματολογικές του συνθήκες. Ωστόσο, θεωρεί αναγκαίο να υπενθυμίσει η οδηγία με μεγαλύτερη σαφήνεια τους στόχους και τις δεσμεύσεις του Κυότο, προκειμένου να παρωδηθούν τα κράτη μέλη να καθορίσουν τους ελάχιστους κανόνες σε λογικές και συμβατές τιμές και προθεσμίες.

4.1.3. Κρίνει επίσης ότι στο πλαίσιο της διεύρυνσης είναι επιθυμητό να προσδιοριστούν από κοινού με κάθε υποψήφια χώρα οι στόχοι που θα πρέπει να επιτευχθούν σε συγκεκριμένες προθεσμίες και να υποστηριχθούν οι χώρες αυτές μέσω της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης προκειμένου να τους επιτύχουν εντός των καθορισμένων προθεσμιών.

4.1.4. Η ΟΚΕ παρατηρεί ότι η πρόταση οδηγίας λαμβάνει αποκλειστικώς υπόψη της τις ενεργειακές πτυχές για τον καθορισμό των ελάχιστων κανόνων σε κάθε κράτος μέλος. Συνιστά στην Επιτροπή να εξετάσει, ενδεχομένως, μήπως μια πιο σφαιρική εικόνα, που να ενσωματώνει και άλλες πτυχές — όπως η ηχομόνωση — κατά την κατασκευή ή την ανακαίνιση των κτιρίων, παρουσιάζει περισσότερο πλεονεκτήματα τόσο στο οικονομικό επίπεδο όσο και στην αίσθηση άνεσης για τους χρήστες ⁽⁴⁾.

4.2. Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής

4.2.1. Το σχέδιο δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εξαιρέσουν από το πεδίο εφαρμογής τα ιστορικά κτίρια, τις προσωρινές κατασκευές, τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, τα εργαστήρια και τις κατοικίες που δεν προορίζονται για κανονική διαμονή, όπως π.χ. τις εξοχικές κατοικίες.

4.2.2. Η ΟΚΕ εγκρίνει την αρχή των εξαιρέσεων, στις οποίες ζητεί να προστεθούν και τα γεωργικά κτίρια, διερωτάται όμως για την καταλληλότητά τους καθώς και για τους ορισμούς που δίνονται, στο μέτρο που επιτρέπουν μια υπερβολικά ευρεία ερμηνεία που, σε ορισμένες περιπτώσεις, θα επέτρεπε την μη παρόμοια εφαρμογή της οδηγίας σε όλα τα κράτη μέλη.

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβάλλοντος θορύβου», ΕΕ C 116 της 20.4.2001, σ. 48.

4.3. Νέα και υφιστάμενα κτίρια

4.3.1. Το σχέδιο προβαίνει στην διάκριση μεταξύ νέων και υφιστάμενων κτιρίων που οφείλουν να ανταποκρίνονται σε ελάχιστους κανόνες ενεργειακής απόδοσης. Η ΟΚΕ θα επιθυμούσε να υπήρχαν ειδικοί ελάχιστοι κανόνες για τα νέα και για τα υπάρχοντα κτίρια, με διαφορές που να λαμβάνουν υπόψη τους τόσο την κατάσταση της κληρονομιάς όσο και τη διαφορά των τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση των αποδόσεων αυτών.

4.3.2. Γίνεται μεν διάκριση μεταξύ κτιρίων κατοικίας και δημόσιων κτιρίων, αλλά η ΟΚΕ θεωρεί πως θα πρέπει να υπάρξει σαφής διαχωρισμός μεταξύ των κτιρίων για κατοικία μίας οικογένειας και των συγκροτημάτων διαμερισμάτων.

4.4. Φύση των κατώτατων ορίων

4.4.1. Το σχέδιο οδηγίας προβλέπει κατώτατα όρια εκφρασμένα σε m^2 . Καθώς πρόκειται για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, η ΟΚΕ κρίνει ότι η αναφορά στην επιφάνεια των κτιρίων δεν είναι πάντοτε ενδεδειγμένη.

4.4.2. Σε ό,τι αφορά την θέρμανση και τον κλιματισμό, που είναι καθοριστικοί παράγοντες για τον ενεργειακό απολογισμό, η απόδοση συνδέεται με τους όγκους των κτιρίων που είναι συνάρτηση δύο παραγόντων: το ύψος των διαφόρων επιπέδων και τις αντίστοιχες επιφάνειές τους.

4.4.3. Για τα κτίρια κατοικίας, το ύψος μεταξύ του δαπέδου και της οροφής γενικώς κυμαίνεται στα 2,50 μέτρα. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την ομοιογένεια, μπορεί κανείς να αποδεχτεί κατώτερα όρια εκφρασμένα σε m^2 .

4.4.4. Για τα δημόσια κτίρια, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του σχεδίου οδηγίας και των οποίων τα ύψη των επιπέδων διαφέρουν, θα ήταν συνεπώς σκοπιμότερος ο καθορισμός των κατώτατων ορίων σε συνάρτηση με τον όγκο των κτιρίων.

4.5. Κατώτατα όρια επιφάνειας 1 000 m^2

4.5.1. Το σχέδιο καθιερώνει δύο μόνο κατώτερα όρια επιφάνειας 1 000 m^2 , το ένα για τα νέα κτίρια και το άλλο για τα υφιστάμενα (άρθρο 4 και άρθρο 5).

4.5.2. Για τα νέα κτίρια, το κατώτατο όριο 1 000 m^2 επιβάλλει την υποχρέωση να πραγματοποιηθεί πριν από τη χορήγηση οικοδομικής άδειας μελέτη που αξιολογεί από τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική άποψη την εφικτότητα εγκατάστασης αποκεντρωμένων συστημάτων παροχής ενέργειας που βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στις ΣΘΗ, στην τηλεθέρμανση ή υπό ορισμένες προϋποθέσεις σε αντλίες θερμότητας.

4.5.2.1. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί επίσης να εφαρμοστεί και σε δημόσια κτίρια όπως είναι αυτά που ορίζονται στο άρθρο 2 του σχεδίου οδηγίας, επιβάλλοντας

κατώτατο όριο 2 500 m^3 προκειμένου να ληφθεί υπόψη η παρατήρηση που έγινε στο προαναφερθέν σημείο 4.4.4.

4.5.2.2. Εγκρίνει το γεγονός ότι λαμβάνοντας υπόψη το όριο των 1 000 m^2 , η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τις κατοικίες μίας οικογένειας.

4.5.2.3. Κρίνει ότι, για τα συγκροτήματα διαμερισμάτων, το κατώτατο όριο θα πρέπει να αυξηθεί στα 2 500 m^2 , προκειμένου να αφορά μόνο τα σημαντικά συγκροτήματα που μπορούν να αντεπεξέλθουν στο πρόσθετο κόστος.

4.5.2.4. Από την άλλη πλευρά, η ΟΚΕ θεωρεί ότι σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν κατά τον χρόνο κατασκευής των νέων κτιρίων να τεθούν σε εφαρμογή οι στόχοι που αναφέρονται στο σχέδιο οδηγίας, θα πρέπει να υπάρξει η υποχρέωση να ενσωματωθεί στα σχέδια η δυνατότητα εύκολης υλοποίησής τους στην περίπτωση μελλοντικών εργασιών σημαντικής ανακαίνισης.

4.5.3. Για τις εργασίες ανακαίνισης σε υφιστάμενα κτίρια, το σχέδιο καθιερώνει όριο 1 000 m^2 , πέραν του οποίου θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα προκειμένου τα κτίρια να ανταποκρίνονται στους ελάχιστους κανόνες ενεργειακής απόδοσης.

4.5.3.1. Η ΟΚΕ θεωρεί, όπως προηγουμένως, ότι αυτή η υποχρέωση θα πρέπει να ισχύει:

- για τα δημόσια κτίρια όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2, με κατώτατο όριο τα 2 500 m^3 ,
- για τα συγκροτήματα διαμερισμάτων με κατώτατο όριο που επίσης θεσπίζεται στα 2 500 m^2 .

4.5.3.2. Η ΟΚΕ λαμβάνει γνώση του γεγονότος ότι η αρχή που προσδιορίζεται στο άρθρο 5 της οδηγίας ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις όπου το συνολικό κόστος ανακαίνισης ξεπερνά τα 25 % της «τρέχουσας ασφαλισμένης αξίας» του κτιρίου. Ωστόσο, όσον αφορά την ίδια την έννοια της «τρέχουσας ασφαλισμένης αξίας» υπογραμμίζει ότι τα κράτη δεν αναφέρονται στα ίδια κριτήρια (στον τομέα των δημόσιων κτιρίων οι προσεγγίσεις είναι διαφορετικές, καθώς τα κριτήρια αξιολόγησης των ακίνητων αξιών δεν είναι συγκρίσιμα).

4.6. Πιστοποιητικά (labels) ενεργειακής απόδοσης

4.6.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι η λέξη «πιστοποιητικά» υπονοεί υποχρεωτικό έλεγχο ή αναγνώριση της συμμόρφωσης με συγκεκριμένους κανόνες. Για να εκφραστούν καλύτερα οι προθεσμίες που εκφράζονται από την Επιτροπή, η ΟΚΕ υποστηρίζει την αντικατάσταση της λέξης «πιστοποιητικά» με τη λέξη «labels», η οποία επιτρέπει την αναλυτική παρουσίαση των αποδόσεων με την ταξινόμησή τους σε μια κλίμακα τιμών.

4.6.2. Το σχέδιο οδηγίας (άρθρο 6 παράγραφος 1) προβλέπει ότι κατά την κατασκευή, την πώληση ή την ενοικίαση ενός κτιρίου, θα πρέπει να διατίθεται στον αγοραστή ή τον ενοικιαστή πιστοποιητικό (labels) ενεργειακής απόδοσης όχι παλαιότερο των 5 ετών.

4.6.3. Η ΟΚΕ κρίνει ότι στην περίπτωση των νέων κτιρίων η υποχρέωση αυτή, που αποτελεί εγγύηση για τον αγοραστή ή για τον νοικιαστή, μπορεί εύκολα να εκπληρώνεται τη στιγμή της παραλαβής των κτιρίων. Το πιστοποιητικό συμμόρφωσης και τήρησης των ελάχιστων κανόνων που καταρτίζεται μετά την ολοκλήρωση των εργασιών επιτρέπει, πράγματι, την απόδοση ενός labels ενεργειακής απόδοσης χωρίς συμπληρωματικές διατυπώσεις.

4.6.4. Στην περίπτωση νέων κτιρίων, η ΟΚΕ θεωρεί ότι η προθεσμία των 5 ετών είναι υπερβολικά μικρή και συνιστά περίοδο 10 ή 15 ετών. Μετά την προθεσμία αυτή, μόνο οι εργασίες ανακαίνισης επιβάλλουν ανανέωση του πιστοποιητικού (labels).

4.6.5. Στην περίπτωση υφιστάμενων κτιρίων, εάν το πιστοποιητικό (labels) που συνδέεται με την ενεργειακή απόδοση εκφράζει την συμμόρφωση του κτιρίου με τους ελάχιστους κανόνες, η διάρκειά του θα πρέπει να είναι επίσης 10 έτη. Μόνο η τροποποίηση των κανόνων επιβάλλει την ανανέωση του πιστοποιητικού (labels). Η πρόταση οδηγίας προβλέπει ότι είναι υποχρεωτική η διάθεση πιστοποιητικού (labels) μόνο κατά την αγορά ή κατά την ενοίκιαση ακινήτου. Διαφορετικά δεν ισχύει καμία υποχρέωση κατάρτισης τέτοιου πιστοποιητικού (labels). Η ΟΚΕ συνιστά, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η εξοικονόμηση ενέργειας, να δοθεί προθεσμία μεταβατικής περιόδου 15 ετών προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική η κατάρτιση πιστοποιητικού (labels) για όλα τα κτίρια που υπεισέρχονται στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

4.6.6. Εάν τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης επισημειώνουν ανεπάρκειες, καθώς αυτές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, δεν μπορούν να αποκατασταθούν παρά μόνο στην περίπτωση σημαντικών εργασιών ανακαίνισης, η πενταετής διάρκεια του πιστοποιητικού δεν δικαιολογείται.

4.6.7. Η ΟΚΕ κρίνει ότι στα πιστοποιητικά (labels) πρέπει να περιλαμβάνεται, εκτός από τις τιμές αναφοράς όπως οι ισχύουσες νομικές απαιτήσεις, και η υπενθύμιση των καλύτερων εφαρμογών από την άποψη της ενεργειακής κατανάλωσης ή θερμικής απώλειας.

4.6.8. Η ΟΚΕ επισημειώνει ότι στο άρθρο 6 παράγραφος 2 της πρότασης οδηγίας, η Επιτροπή προτείνει να συνοδεύεται το πιστοποιητικό (labels) και από υποδείξεις σχετικά με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Η ΟΚΕ κρίνει ότι η πρόταση αυτή δεν αρκεί, καθώς για την επίτευξη πραγματικής βελτίωσης και για τη μόνιμη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης είναι ουσιαστικό να τροποποιηθούν οι συλλογικές και ατομικές συμπεριφορές των πολιτών. Η ΟΚΕ εκφράζει την ευχή, συνεπώς, η πρόταση οδηγίας να δεσμεύσει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να ανανεώσουν συστηματικά τις εκστρατείες ενημέρωσης και κατάρτισης του ευρύτερου κοινού, προκειμένου κάθε πολίτης να σταθμίσει τον αντίκτυπο της συμπεριφοράς του στο εσωτερικό των κτιρίων με σκοπό να μειωθεί η ενεργειακή κατανάλωση.

4.6.9. Η ΟΚΕ παρατηρεί ότι το άρθρο 9 της πρότασης οδηγίας προβλέπει ότι η πιστοποίηση των κτιρίων και ο έλεγχος των συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού πρέπει να γίνονται από ειδικευμένο και ανεξάρτητο προσωπικό. Η ΟΚΕ κρίνει ότι το προσωπικό που αναλαμβάνει τις εργασίες αυτές δεν πρέπει

αναγκαστικά να είναι ανεξάρτητο, αλλά ότι θα πρέπει να εγκρίνεται από επίσημη υπηρεσία βάσει των προσόντων, τα οποία μπορούν να αποκτηθούν στο πλαίσιο ειδικής κατάρτισης.

4.7. *Επιθεώρηση των λέβητων (άρθρα 7 και 8)*

4.7.1. Το σχέδιο οδηγίας προβλέπει την καθιέρωση τακτικής επιθεώρησης των λέβητων ωφέλιμης ονομαστικής ισχύος μεγαλύτερης των 10 kW και των κεντρικών εγκαταστάσεων κλιματισμού ωφέλιμης ονομαστικής ισχύος μεγαλύτερης των 12 kW.

4.7.2. Αυτά τα ιδιαίτερος χαμηλά κατώτατα όρια συνεπάγονται σχεδόν συστηματικό έλεγχο όλων των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών μίας οικογένειας. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι το σχέδιο οδηγίας δεν περιέχει καμία προθεσμία για τη θέσπιση των πρώτων ελέγχων στα υπάρχοντα κτίρια ούτε για τη διάρκεια της εγκυρότητάς τους.

4.7.3. Η ΟΚΕ εκφράζει την ευχή να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να οργανώσουν τους ελέγχους επεκτείνοντάς τους σε μια περίοδο δεκαπέντε ετών. Τα πρώτα πέντε χρόνια, πρέπει να ελεγχθούν οι εγκαταστάσεις ονομαστικής ή πραγματικής ισχύος, ανάλογα με την περίπτωση, πάνω από 70 kW. Τα επόμενα δέκα έτη θα πρέπει να ελεγχθεί το σύνολο των εγκαταστάσεων ισχύος πάνω από 10 kW και κάτω από 70 kW.

4.7.4. Στο παράρτημα του σχεδίου οδηγίας, διευκρινίζεται ότι, σχετικά με τους λέβητες ωφέλιμης ονομαστικής ισχύος μεγαλύτερης των 100 kW, θα πραγματοποιείται έλεγχος κάθε δύο έτη.

Προθεσμίες ελέγχου λέβητων και συστημάτων κλιματισμού

Ονομαστική ή εγκατεστημένη ισχύς	Λέβητες	Συστήματα κλιματισμού
Κάτω από 10 kW	Χωρίς αντικείμενο	Χωρίς αντικείμενο
10 έως 70 kW	Εντός 15 ετών	Εντός 15 ετών
> 70 kW	Εντός 5 ετών	Εντός 5 ετών
> 100 kW	Κάθε 2 χρόνια	Χωρίς αντικείμενο

4.7.5. Για τις εγκαταστάσεις θέρμανσης πάνω από 15 ετών που περιέχουν λέβητες πάνω από 10 kW, τα κράτη μέλη οφείλουν να υιοθετήσουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για τον έλεγχο του συνόλου της εγκατάστασης όπως προβλέπεται στο παράρτημα της πρότασης οδηγίας. Η ΟΚΕ εκφράζει την ευχή οι έλεγχοι αυτοί, που κυρίως αφορούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, να οργανωθούν εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο προαναφερθέν σημείο 4.7.3. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να πραγματοποιούνται με την ευκαιρία των συνηθισμένων εργασιών προληπτικής συντήρησης.

4.7.6. Από την ημερομηνία διαπίστωσης της υλοποίησης των υποδείξεων ή εντολών που δόθηκαν κατά τον έλεγχο, η περίοδος ισχύος είναι 10 έτη.

4.7.7. Σχετικά με τους λέβητες και τα συστήματα κλιματισμού, η ΟΚΕ θεωρεί ότι κατά τη διάρκεια της εγκατάστασής τους το πιστοποιητικό συμμόρφωσης που παραδίδεται κατά την παραλαβή θα πρέπει να έχει διάρκεια 10 ετών, ακόμα και εάν εξελίσσονται οι κανόνες.

5. Προβλεπόμενα κίνητρα για την ενθάρρυνση της εξοικονόμησης ενέργειας

5.1. Η ΟΚΕ κρίνει ότι δεν θα πρέπει να αποκλεισθεί κανένα μέτρο για να διευκολυνθεί η επιδίωξη εξοικονόμησης της ενέργειας, η ανάπτυξη της χρήσης ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και ο περιορισμός της παραγωγής αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Όμως, επισημαίνει ότι το σχέδιο οδηγίας δίνει μόνο έμφαση στη δυνατότητα που έχουν οι ιδιοκτήτες να μεταφέρουν το κόστος στα ενοίκια. Η φιλοδοξία αυτή παραμένει ωστόσο περιορισμένη λόγω του τρόπου καθορισμού των ενοικίων που, σε ορισμένες χώρες, εντάσσονται σε συγκεκριμένο πλαίσιο.

5.2. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι, όπως αναφέρει στην γνωμοδότησή της της 30ής Μαΐου 2001⁽¹⁾, είναι σκόπιμο «να δοθούν φορολογικά κίνητρα για την προαγωγή της τεχνολογικής καινοτομίας και τον προσανατολισμό βιομηχανικών διαδικασιών σε μεγαλύτερη περιβαλλοντική μέριμνα κατά τρόπον ώστε να μην υπάρχουν στρεβλώσεις της αγοράς».

5.2.1. Στα πλαίσια της παρούσας οδηγίας, η ΟΚΕ συνιστά στα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα σε φορολογικά μέτρα και πρωτοβουλίες όπως:

- η εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ, όπως το εγκρίνει η απόφαση 28.2.2000 του Συμβουλίου σχετικά με «ορισμένες υπηρεσίες υψηλής έντασης εργατικού δυναμικού», στις οποίες περιλαμβάνονται οι εργασίες βελτίωσης των κατοικιών, όπως και αυτές που συνδέονται με την ενεργειακή απόδοση·
- για τους ιδιοκτήτες, αφαίρεση από τα εισοδήματα λόγω μίσθωσης των δαπανών που προκαλούνται από την εφαρμογή της οδηγίας·

(1) Γνωμοδότηση της ΟΚΕ ΕΕ C 221 της 7.8.2001, σ. 12 για την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού προγράμματος δράσης για το περιβάλλον 2001-2010» της 30ής Μαΐου 2001.

- έκπτωση των δαπανών αυτών από το φορολογητέο εισόδημα.

6. Συμπεράσματα

6.1. Η ΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στη μόνιμη πρακτική των κρατών μελών να φορολογούν συστηματικά όλες τις μορφές ενέργειας, κυρίως τα ορυκτά καύσιμα, που χρησιμοποιούνται σήμερα. Έτσι, κάθε πρακτική είτε ενθάρρυνσης της εξοικονόμησης ενέργειας είτε μετάβασης σε άλλες μορφές ενέργειας (που παράγουν λιγότερο αέριο που προκαλεί φαινόμενο θερμοκηπίου) στηρίζεται σε οικονομικά πρότυπα που παραλείπουν να λάβουν υπόψη τη μείωση της φορολογικής βάσης. Για παράδειγμα: η περίπτωση 160 000 κατοικιών στη Δανία όπου ο συντελεστής επιστροφής κυμαίνοντος στο 13 % μειώνει κατά την τιμή αυτή τον καταβαλλόμενο φόρο.

6.2. Η ΟΚΕ ενώ υπογραμμίζει την υποστήριξη της στην ενέργεια της Επιτροπής και στη βούλησή της να αναπτύξει μια κοινή μεθοδολογία στα θέματα του ενεργειακού απολογισμού και της ενεργειακής παρακολούθησης των κτιρίων, υπενθυμίζει ότι είναι σκόπιμο:

- να μην προκληθούν δυσβάστακτες δεσμεύσεις για τα κράτη μέλη έναντι του διεθνούς ανταγωνισμού. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να προσαρμόσει την πολιτική της στη βούληση για εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κυότο από το σύνολο των ενδιαφερόμενων χωρών·
- να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες να επιβάλουν, κυρίως για τα νέα κτίρια, μέτρα που να συμβιβάζονται με τους στόχους των κρατών μελών, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η αύξηση της ενεργειακής εξάρτησης και να βρεθούν ταχύτατα στο ίδιο επίπεδο με αυτά·
- να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι ιδιοκτήτες που εκμισθώνουν ή χρησιμοποιούν οι ίδιοι το κτίριο τους να μην επιβαρυνθούν δυσανάλογα προς τις δυνατότητές τους, πράγμα που θα έχει ως αποτέλεσμα να εξουδετερωθούν οι στόχοι που επιδιώκονται από την οδηγία και να καταλήξουν οι πολίτες να απορρίψουν την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης.

6.3. Η ΟΚΕ εκφράζει την ευχή να προβλεφθεί στο άρθρο 3 της οδηγίας ότι ο καθορισμός της μεθοδολογίας υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων δεν θα πρέπει να ανατεθεί σε επιτροπή που θα συγκροτηθεί με τη διαδικασία που θεσπίζεται στο άρθρο 11, αλλά να αποτελέσει το αντικείμενο ξεχωριστής οδηγίας που η προετοιμασία της θα επιτρέψει μια ανοικτή και εποικοδομητική συζήτηση.

Βρυξέλλες, 17 Οκτωβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

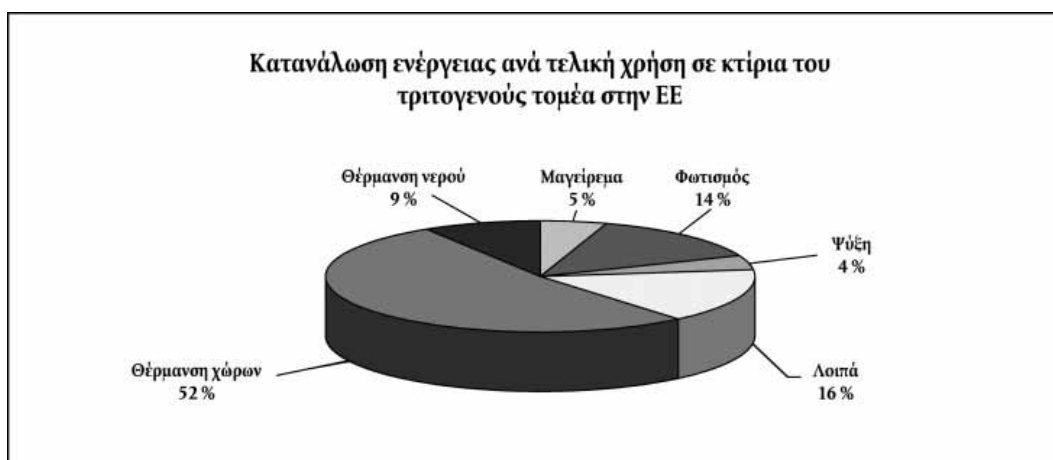
Πίνακας 1: Ζήτηση τελικής ενέργειας στην ΕΕ ανά τομέα και πηγή ενέργειας το 1977 (σε εκατομμύρια τ.ε.π.)⁽¹⁾

Ζήτηση σε τελική ενέργεια ανά τομέα/ Ζήτηση σε τελική ενέργεια ανά πηγή ενέργειας	Κτίρια (κατοικίες + τριτογενείς)	% του συνόλου της τελικής ζήτησης ενέργειας	Βιομηχανία	% του συνόλου της τελικής ζήτησης ενέργειας	Μεταφορές	% του συνόλου της τελικής ζήτησης ενέργειας	Σύνολο	% του συνόλου της τελικής ζήτησης ενέργειας
Στερεά καύσιμα	8,7	0,9	37,2	4,0	0,0	0,0	45,9	4,9
Πετρέλαιο	101	10,8	45,6	4,9	283,4	30,5	430,1	46,2
Φυσικό αέριο	129,1	13,9	86,4	9,3	0,3	0,0	215,9	23,2
Ηλεκτρική ενέργεια (14 % από ανα- νεώσιμες πηγές ενέργειας)	98	10,5	74,3	8,0	4,9	0,5	177,2	19,0
Παραγωγή θερμότητας	16,2	1,7	4,2	0,5	0,0	0,0	20,4	2,2
Ανανεώσιμες	26,1	2,8	15,0	1,6	0,0	0,0	41,1	4,4
Σύνολο	379,2	40,7	262,7	28,2	288,6	31,0	930,5	100,0

⁽¹⁾ COM(2000) 796 τελικό τις 29 Νοεμβρίου 2000; «Energy in Europe — European Union Energy Outlook to 2020», ειδικό νούμερο του Νοεμβρίου 1999, the Shared Analysis Project, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Σχήμα 1: Κατανάλωση ενέργειας στον οικιακό τομέα ⁽¹⁾Σχήμα 2: Κατανάλωση ενέργειας στον τριτογενή τομέα ⁽¹⁾

⁽¹⁾ COM(2000) 769 της 29ης Νοεμβρίου 2000.